

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 5. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izdaja vsak dan opoldne. Meseca naročnina 6.—L. Za inozemstvo: 15.20 L.
IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Nuovi successi in Marmarica

Sidi Omar riconquistata — Combattimenti riaccesi di unità corazzate — Altri 27 aerei nemici abbattuti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 27 novembre il seguente bollettino di guerra n. 543:

In Marmarica le forze dell'asse continuano tenacemente, in stretta cooperazione tattica, la loro lotta contro le forze britanniche nella regione a sud est di Tobruk e sul fronte di Sollum. Anche ieri sono stati conseguiti notevoli successi.

Sul fronte di Sollum, mentre la divisione «Savona» ha strappato attacchi di carri armati nemici, unità corazzate tedesche e italiane hanno riconquistato l'importante posizione di Sidi Omar. Prigionieri britannici affluiscono a Bardia, da noi saldamente tenuta.

Più ad occidente la divisione «Ariete» ha sostenuto forti scontri con reparti nemici motorizzati e di fanteria. Si sono riaccesi combattimenti tra opposte unità corazzate. L'avversario contrattaccato da un raggruppamento di forze italo-tedesche ha subito altre forti perdite.

Davanti a Tobruk, nostri reparti hanno respinto tentativi di sortita della piazza in cui apprestamenti terrestri e portuali sono stati ancora ripetutamente bombardati da formazioni della regia aeronautica. Tiri di unità navali inglesi, senza risultati, contro tratti di costa ad ovest di Tobruk.

Velivoli avversari hanno effettuato un'altra incursione su Bengasi: colpiti alcuni fabbricati; nessuna vittima. Agedabia è stata nuovamente attaccata da aerei nemici. Un velivolo tipo Bristol è stato abbattuto.

Davanti a Tobruk, nostri reparti hanno respinto tentativi di sortita della piazza in cui apprestamenti terrestri e portuali sono stati ancora ripetutamente bombardati da formazioni della regia aeronautica. Tiri di unità navali inglesi, senza risultati, contro tratti di costa ad ovest di Tobruk.

Velivoli avversari hanno effettuato un'altra incursione su Bengasi: colpiti alcuni fabbricati; nessuna vittima. Agedabia è stata nuovamente attaccata da aerei nemici. Un velivolo tipo Bristol è stato abbattuto.

Queste notte nostri velivoli hanno bombardato con bombe di grande potenza gli aeroporti di Mieocabba e Hal Far (Malta).

Novi uspehi v Marmariki

Sidi Omar znova zavzet — Borba oklopnih oddelkov se je spet razvnela — Nadaljnjih 27 sovražnih letal zastreljenih

Glavnji stan Italijanskih Oboroženih sil je objavil 27. novembra naslednje vojno poročilo št. 543.

V Marmariki nadaljujejo sile osi v temen medsebojnem taktičnem sodelovanju svojo vztrajno borbo proti britanskim silam v predelu jugovzhodno od Tobruka in na bojišču pri Solumu. Tudi včeraj so bili doseženi pomembni uspehi.

Na bojišču pri Solumu so nemške in italijanske motorizirane edinice zopet zavzemele važno postojanko Sidi Omar, medtem ko je divizija Savona v kali zatrla napade sovražnih tankov. Britanski ujetniki prihajo v velikem številu v Bardijo, ki jo krepko držimo, bolj proti zapadu pa je divizija Ariete vzdržala hude sprorade z motoriziranimi sovražnimi oddelki in s sovražno pehoto.

Razvnele so se zopet ostre borbe med nasproti si stojecimi motoriziranimi edinicami. Sovražnik, ki mu je skupina italijanskih in nemških sil vrnila napad, je utrpel nadaljnje težke izgube. Pred Tobrukom so nasi oddelki zavrnili poskuske izpada iz trdnjave, v kateri so bile kopne in pristanišča, naprave ponovno bombardirane po oddelkih kr. letalstva. Angleške pomorske edinice so brez uspeha obstreljale dele obale, zapadno od Tobruka. Sovražna letala so izvršila napad na Bengazi; zadeta so bila nekatera poslopja, žrtve pa ni bilo. Sovražna letala so ponovno napadla tudi Agedabijo, pri čemer je naš lovec sestrelil sovražno letalo tipa Bristol, čeprav pilot in opazovalec sta bila zajeta.

Italijansko in nemško letalstvo sta bili neprestano na delu ter nastopali s krepko ofenzivo proti četam in zbiranju sovražnih mehaniziranih sil. V popadilih v zraku so naši lovci z novimi tipi letal sestrelili skupno 13 sovražnih letal. Izkazala se je zlasti neka eskadra lovcev, ki je v eni sami bitki proti 30 letalam »Curtiss« sestrelila v plamenih 7 letal, druga pa učinkovito obstreljevala s strojnicami, ne da bi sama utrpel najmanjšo izgubo. Dve sovražni letali, ki sta napadli naše izvidniško letalo, sta bili zadelni od tega letala, ki se je nzwzle poškodbam vrnila na svoje oporišče. Nemško letalstvo je v ponedeljek sestrelilo 6 sovražnih letal, 25. t. m. pa 7.

V vzhodni Afriki se nadaljujeta bombardiranje in topniško obstreljevanje trdnjave v Gondarju ter bližnjih poslok. Naše letalstvo se reagira z učinkovitimi strelji ter pripomoge k preprečenju več približevalnih poskusov. Po nadaljnjih vesteh so se izgube sovražnika v borbah 20. t. m. okoli posadke pri Celgi zvišale za dva mrtva angleška oficirja ter več ranjencev, medtem ko je med rednimi sudanskih četami 350 mrtvih in ranjenih.

Snoči so naša letala bombardirala z bombami velikega kalibra letališči v Mikabi in Hal Faru (na Malti).

Junaški odpor v zelenici Džalo

Z marmarskega bojišča, 28. nov. s. Trdoljavi odpor majhne posadke v zelenici Džalo, ki leži daleč na cirenaškem jugu, proti premičnemu silam sovražnika, predstavlja novo značilno epizodo, v kateri se je izkazala hrabrost italijanskega vojaka. Sovražnik je napadal z vseh strani z izredno silovitostjo ves dan 24. t. m. in to z motoriziranimi četami, ki jih je podpiral ogenj topništva. Toda pri vseh svojih napalih je sovražnik naletel na srdit odpor, ki so ga naši vojaki navlčili svojemu manjšemu številu stvorili s svojimi prsti. Borili so se nad vse pričakovavo in obupnimi napori, da bi obdržali svoje postojanke. Pri vsakem novem poskušku je sovražnik utrpel hude izgube, ne da bi se mu bilo posrečilo ukloniti odločne volje do odpora naše posadke.

da un nostro caccia, il pilota e l'osservatore catturati.

L'aviazione nazionale e quella germanica hanno operato in continuazione sottoposta ad intensa offesa truppe e concentramenti di mezzi meccanizzati nemici. In combattimenti aerei la nostra caccia con i nuovi tipi di apparecchi ha complessivamente abbattuto trecento velivoli nemici. Si è particolarmente distinta una squadriglia di cacciatori la quale, in un solo combattimento ingaggiato contro trenta »Curtiss« ha abbattuto sette in fiamme e altri effacemente mitragliati senza subire alcuna perdita. Due velivoli nemici che avevano attaccato un nostro ricognitore, sono stati entrambi colpiti da questo che ha potuto rientrare alla base benché danneggiato. L'aviazione tedesca ha abbattuto lunghi altri sei apparecchi nemici e sette nella giornata del 25.

In Africa orientale continuo bombardamenti di artiglieria e aerei contro la pianata di Gondar e i caposaldi vicinori. Le nostre batterie hanno svolto efficaci tiri di reazione e concorso a sventrare vari tentativi di avvicinamento. Ultiori notizie fanno ascendere le perdite subite dal nemico nei combattimenti del giorno 20 attorno al caposaldo di Celga a 2 ufficiali inglesi morti ed altri feriti, 350 regolari sudanesi tra morti e feriti.

Queste notte nostri velivoli hanno bombardato con bombe di grande potenza gli aeroporti di Mieocabba e Hal Far (Malta).

Ob koncu berlinskih dni antikominterne

Nemški tisk opozarja na Rooseveltovo odgovornost v primeru medkontinentalne vojne

Berlin, 28. nov. a. Govor zunanjega ministra Ribbentrop je predmet izredne pozornosti nemških listov.

Glavno glasilo narodno-socialistične stranke »Völkischer Beobachter« piše, da Ribbentrop še enkrat na nedovoumen način izrazil nado v končno zmago, o kateri je prepričan ves nemški narod, ki se dobro zaveda svoje moći ter svoje vojsko in politične strnjnosti proti sihernejši sovražni koaliciji. Ribbentrop je prav dejal, da je že narava sama med evropski in ameriški kontinent postavila široki Atlantik, pa da pa ni nobenega razloga, da bi se narodi teh dveh kontinentov moraliti biti med seboj. Ako pa bo hotel Roosevelt v izlivu svojega slepega sovražstva in v svoji zasluženosti židovski kliki prekorčiti mejo, ki jo je postavila narava, boste evropska edinstvo in zvezda Daljnega vzhoda onemogočili njegov osvojevalni načrt.

List »Lokalanzeiger« poudarja, da je Ribbentrop jasno opredelil Rooseveltovo odgovornost za vojno ter obležil stališče Nemčije do ameriškega ljudstva, ki ga proti njegovemu volji zavajajo nesmiselne putovčine.

»Börsen Zeitung« opozarja na odločno voljo vseh v Berlinu zbranih državnikov, katero je z jasnimi besedami sintetično obeležil nemški zunanjini minister Ribbentrop, da se uniči boljševizem ne le na bojišču, temveč tudi v notranjosti vseh držav na svetu. Sprito hrabrosti italijanskega in nemškega ter ostalih zavezniških sil

je to v Evropi že doseženo, tako da na našem kontinentu ni več nobenega elementa, ki bi bil naklonjen zviti igri Anglije v škodo Evrope. Nemčija in Italija sta izven vsake nevarnosti in evropski kontinent je en sam blok volje in sile. Tega bi morali stalno zavestati angleški in ameriški politiki v svojih spisih in govorih.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« poudarja, da je zelo značilna odločnost, s katero Ribbentrop zavira vse zionamerne glasove, ki so napovedovali dalejne ali bližnje možnosti kompromisa med osjo in njenimi sovražniki. Nikdar ni nihče misli na takojšnjo sovražno utvaro ter je živahnost vodila do podkupljivosti. V evropski solidarnosti bodo tudi srednjevoliki in malo narodi našli svoje mesto in svojo nalogo sodelovanja, katero se bodo moraliti lotiti z lojalnostjo in zaupanjem. Sile osi kažejo pot v borbi proti boljševizmu. To je, kakor je dejal Duce, naša staro bojno geslo, toda, kakor sta Italija in Nemčija po zmagovitem uničenju sil, ki so rušile nacionalno slogan, takoj nadaljevale v mlačnem revolucionarnem duhu svoje ustvarjanje na evropsko področje, da bi dali narodom stvarne temelje, na katerih bodo pozvani, da tudi sami grade. Medtem se bojna nadaljevanja. Ona v tem trenutku bojko kdaj koli potruje vrvšeno bratstvo v oraju italijanskih in nemških vojakov, ki se od nižine Rusije pa do daljnih puščav severne Afrike hrabro bore ramo ob ramu in Ducejem v Hrjevjem imenu. V duhu bratstva v oraju, ki mu ustrezava povsem jasno in uspešno politično sodelovanje med Rimom in Berlinom, sem vesel, da lahko sporočim hrabrem nemškega naroda na vroču.

List »Zwölftuer-Blatt« pa piše, da se bo sedanja vojna vodila vse do teles, dokler ne bo izločena poslednja nevarnost za miroljubo in tvorno delo obnovne, ki mu se hočejo posvetiti v popolni medsebojni ubravosti vse evropski narodi, da bi si zagotovili boljšo bodočnost. Ta boljša bodočnost je že danes zagotovljena in ogrožena je more nobena sila sveta in niti Amerika, ki jo podziga njen krvoljni predsednik.

Antikominternski državniki pri Hitlerju

Berlin, 28. nov. a. O prilici podpisne protokola o podaljšanju sporazuma proti komunistični internacionali ter o pristopu sedmih novih držav k protikominternskemu paktu je Hitler poslal Duceju in ſefu rumunskega generalnega štaba, kateri tudi poglavljajo ostalih podpisnik paktu bratovščine. Ob isti prilici je zunanjini minister Ribbentrop poslal bratovščinske čestitke zunanjemu ministru Japonske, Mandžukuo in narodne kitajske vlade.

Vsiček srečevanje o prilici berlinskoga stanka pa je bil včeraj, ko je Hitler sprojekti avdicirati posamezne vse državne podpisnice protikominternskega paktu. V nemškem zunanjem ministrstvu so tudi ob tej prilici

poudarili zgodovinski pomen berlinskoga stanka in še posebej razgovorov, ki jih je imel Hitler z državniki nove Evrope, ki so se v veličastni manifestaciji zbrali skupaj s svojimi narodi v protiboljševiški fronti. Ta dogodek sredni vojne vihre smatrajo, kot izraz volje vse Evrope, da si stvori sama svojo politično, gospodarsko in socialno bodočnost.

Pomen Hitlerjevih razgovorov z državniki podpisnic protikominternskega paktu vidijo tu tudi v tem, da ti zastopniki ne predstavljajo vlad v službi angleškega despotizma, temveč resnično svoje narode.

Opaziti je bilo, da je Hitler posebno dolgo pridržal v prisrčnem razgovoru italij-

janskega zunanjega ministra Ciana. Sprejem državnikov so razen Hitlerja prisluhivali maršal Göring, zunanjini minister Ribbentrop, admiral Raeder, feldmarschal Keitel in Milch, propagandni minister dr. Göbel, minister Rosenberg in dr. Lammers ter drugi narodnosocialistični pravki.

Izjave grofa Ciana

Berlin, 28. nov. s. DNB objavlja naslednje izjave, ki jih je dal zunanjemu ministru grof Ciano enemu izmed njegovih storudnikov:

Berlinski stakan je zgodovinskega pomena ne le glede na vojno, temveč tudi glede na obsežna in važna vprašanja, ki se tičejo evropske bodočnosti. Zato nadaljuje svojo borbo v zavesti o potrebi novega reda, ki bo prost vseh zunanjih vplivov in podkupljivosti. V evropski solidarnosti bodo tudi srednjevoliki in malo narodi našli svoje mesto in svojo nalogo sodelovanja, katero se bodo moraliti lotiti z lojalnostjo in zaupanjem. Sile osi kažejo pot v borbi proti boljševizmu. To je dejal Duce, naša staro bojno geslo, toda, kakor sta Italija in Nemčija po zmagovitem uničenju sil, ki so rušile nacionalno slogan, takoj nadaljevale v mlačnem revolucionarnem duhu svoje ustvarjanje na evropsko področje, da bi dali narodom stvarne temelje, na katerih bodo pozvani, da tudi sami grade. Medtem se bojna nadaljevanja. Ona v tem trenutku bojko kdaj koli potruje vrvšeno bratstvo v oraju italijanskih in nemških vojakov, ki se od nižine Rusije pa do daljnih puščav severne Afrike hrabro bore ramo ob ramu in Ducejem v Hrjevjem imenu. V duhu bratstva v oraju, ki mu ustrezava povsem jasno in uspešno politično sodelovanje med Rimom in Berlinom, sem vesel, da lahko sporočim hrabrem nemškega naroda na vroču.

Cianovi razgovori v Berlinu

Berlin, 28. nov. s. Zunanjini minister grof Ciano, je včeraj dopolnil vrnili obisk slovenskemu ministruškemu predsedniku Tuki, ki je bil dva dni pri njem. V svojem dolgem v prisrčnem razgovoru sta si obširno izmenjala misli o perečini vprašanj. Pozneje je grof Ciano sprejel španskega zunanjega ministra Ferrana Sunerja in je imel tudi žnjim dolg razgovor.

nasilja in nota Molotova je tako neutemeljena in absurdna, da že sprito teh okoliščin kaže bilo ono, kar počenjajo sami boljševiki. Molotov dokazuje, da za zločince boljševizma kova sedaj že ni več nobene pravne kazni. Tak zlih je treba radikalno in definitivno izkoreniniti, kakor je bilo rečeno tudi že na zadnjem berlinskem seanktu antikominternih državnikov.

Vsi civilizirani svet, naglaša »Deutsche Allgemeine Zeitung«, se upira te lažni sovjetski diplomatski noti. Kar bi Molotov rad prapisal Nemcem, je v resnici samo značilno za politični sistem boljševikov. O tem priča 25 let trpljenja ruskega naroda. »Ločni Anzeiger« razpravlja o istem vprašaju in zaključuje, da je imela nota Molotova značaj živilske lažne klevete.

Pred odločitvijo na Daljnem vzhodu

Tokio, 28. nov. u. Agencija Domej napoveduje, da bo že to dni povsem jasno ali bodo pogajanja v Washingtonu rodila tak ali se bodo izjavilovila. Da se pogajanja bližajo odločitvi, kaže tudi okoliščina, da je vladar sprejel v posebnih avdiciranih ministriških predsednikov generala Toja in nato že zunanjega ministra Toga. Ob avdiciranih bodo izbrani dolgi. Drugo znamenje delikatnega položaja na Tihem oceanu je bila vest, da so bili ameriški državljanji tudi v Indokini nujno pozvani, naj deželo nemudoma zapuste. Listi končno objavljajo poročila iz Washingtona, ki kažejo, kako se je tam pojavil pesimizem glede rezultatov japonsko-ameriških razgovorov.

Tajiske priprave na vojno

Bangkok, 28. nov. u. Službeni radio, ki 15 dni ni objavljalo političnih komentarjev, se je sedaj spet oglašal z opozorilom tujim silam, naj ne izrabljajo tajiske strogne neutralne politike. Ceprav kaže, da je bilo rečeno, da bo Taj neizbežno zaplenjen v vojno, da vendarle še drebce upanja, da se bo mir ohranil. Vlada za vsak primer nad

Seja mestnega sveta ljubljanskega

Počastitev spomina umrlih Ljubljancov — Kako se je gospodarilo z mestno imovino — Tekoče zadeve

Ljubljana, 28. novembra.
Včeraj popoldne ob 17. je ljubljanski župan dr. J. Adlešič otvoril redno sejo mestnega sveta ljubljanskega ob navzočnosti večine članov mestnega sveta, ki so v pričetku predsedstvenih naznanih stoj počastili spomini Ljubljancov, umrlih po zadnji seji dne 29. avgusta. Mnogo nenačasnosti mož je šlo v večnost in smrt. Je sega tudi po najvišjih vrhovih in naših kulturnih v gospodarskih krogov.

Dne 10. oktobra je umrl vsečiliški profesor doktor in dr. h. c. Metod Dolenc, utemeljitelj slovenske pravne zgodovine. Dne 12. oktobra je moral v Ljubljani umrli višji finančni svetnik Joža Barle. Iste dne je umrl vsečiliški docent dr. Ivan Robida. Dne 14. oktobra je v Kamniku umrl ljubljanski rojak dvorni svetnik Jurij Polec, dne 6. novembra je umrl veletrgovec Ivan Samec. Iz naših vrst je isti dan iztrgala smrt dr. Joža Bobinca, ki je bil od 3. oktobra leta 1927. za napredok Ljubljane vneti član mestnega sveta ljubljanskega. Dne 14. novembra je umrl univ. prof. dr. Stanislav Lapajne. Dne 22. novembra pa veletrgovec Andrej Sarabon.

Zupan je očetal življenjsko pot in zsluge pokojnikov, ki so bili vsi za Ljubljano zaslужni ter je vzkliknil s članom mestnega sveta vred: Slava!

Smo v letnem času, je nadaljeval dr. Jurij Adlešič, ko vsak gospodar obračuna preteklo leto, da po izkušnjah pravi gospodarstvo za prihodnje leto. In tako bomo tudi mi danes pregledali letni obračun, da občani kontrolirajo naše delovanje, ker upravljamo javno imovino.

Dve dobrodelni akciji

Zato smo pred kratkim seznanili javnost z uspehi akcije za zimsko pomoč, kjer se je takoj lepo pokazalo sodelovanje najširših plasti prebivalstva, da tako velike in uspele dobrodelne akcije Ljubljana dosegajo še ni doživel. Zbrali smo namreč vsega skupaj 453.741 lir, da smo lahko vse leto podpirali z delom in zasluzkom povprečno po 120 nezaposlenih na dan, zlasti pa očete velikih družin. Podpirani so bili zaposleni pri 17 različnih večjih javnih delih in so dobili samo na mezdah 456.791 lir. Enako smo pred kratkim podali javnosti obračun letosne vsesvetiske akcije, ki nam je prinesla 45.830 lir čistega dohodka. Ponavljam izraze hvaležnosti vsem sodelavcам in sodelavcem pri teh človekjavnih akcijah z najtoplješo zahvalo mesta Ljubljane vsem dobrotnikom mestnih rewev.

Obračun gospodarjenja z mestno imovino

Na dnevnem redu današnje seje imamo obračun gospodarjenja z zaupano nam mestno imovino. Računski zaključek obsega delo od 1. aprila 1940 do 31. marca leta 1940. Iz proračuna bo javnost spoznala, da je bil sestavljen povsem realno, ker je bilo tudi nastanko uresničen, deloma pa prekoračen tako v dohodkih kot v izdatkih.

Dosegli smo delen prebiteit, ki so nam ga omogočili pojavi izrednih časov, zlasti pa promet z nepremčinami, živili in drugimi življenjskimi potrebsčinami, ki je povzročil porast občinske takse za prenos nepremčin in večji dohodek pri trošarjih in uvoznišnah. Prav ta prebiteit nam je omogočil, da smo kljub izrednim časom mogli še nadalje voditi nemoteno gospodarstvo pri mestni občini in premagati vse nepričakovane težkoce.

Kakor se spominjate, smo na seji mestnega sveta 11. julija 1940. sklenili načini pri Suzzoru večje investicijsko posojilo 15 milijonov din, ki smo mu tudi takrat določili podrobni program in sicer kanalizacijo Opekarške ceste, tlakovanje Zaloške ceste, graditev novega ljubljanskega kopališča v Koleziji in dograditev tržnic. Suzor je 4. oktobra 1940 dal prvo akontacijo 1 milijon 500.000 din, ter je objubil izplačati ostale obroke. Tako je občina brez skrbki izpolnila sklep mestnega sveta in oddala dela za proračunske vseote. Sredi teh del pa so prišli nepričakovani dogodki velikega tedna in Suzor je odpovedal nadaljnjo realizacijo posojila. Pogodb z obrtniki nismo smeli razveljavljati ter smo morali dela dokončati. To smo mogli storiti le z viški izrednih dohodkov preteklega leta in skrajno štednjo.

Cene so neprestano rasle in še rasto. Tako smo prišli danes skoraj do tega, da prihajajo dohodki v dinarijih, izdatke pa

moramo štetiti v lirah. Deloma lani, največ pa letos smo dobili naloge, na katere pri sestavi nismo mogli nitaj najmanj misiliti. Uslužbenemu smo izplačali predjem v višini dveh mesečnih plač ter smo izdali 1.600.000 lir.

K vsemu temu pa so se pojavile še težave na denarnem trgu, ki jih mora čuti tudi mestna blagajna. Ko smo z navedenimi izdatki že izčrpali gotovino in ko si je bilo treba pomagati v denarnih zavodih, nismo dobili izplačanih niti raznih skladov. Tako je mestna občina danes navezanata samo še na tekoče dohodek. ki pa prepočasi prihajajo k kritje vseh potrebnih sproti.

Ob koncu svojega poročila se je župan zahvalil vsem, ki so kakor kolik sodelovali pri mestnem gospodarstvu. Na prvem mestu je izrekel zahvalo tistim, ki so izkazali zaupanje, tako da danes gleda občinski svet že na šest let dela za Ljubljano. Enako je župan izrekel zahvalo vsem občinom, ki so dobrohotno spremajali in podpirali delo za občino, novinarjem, ki so z uspehom bili zanimanje za sodelovanje pri komunalnih vprašanjih, ter mestnemu uradništvu in uslužbenstvu.

Nazvalic našim prizadevanjem, je zaključil župan, pa je ostalo še mnogo upravičenih želj naših meščanov in mestnih uslužencev neizpolnjenih enako pa tudi mnogo naših želj, in lepih načrtov neusenčenih. Član ljubljanskega mestnega sveta so v proračunskem letu 1940/41 pri 576 sejah, od 1. aprila 1940 do danes pa pri 796 sejah žrtvovali svoj čas, svoje znanje in skutnje v korist mesta. Zato se lahko vsi zavedamo, da smo storili svojo dolžnost do vrha. Služili smo občini samo z dobrim namenom in iz ljubzni do naše bele Ljubljane. Od srca vam hvala, dragi tovarisi, prav za vse, predvsem pa za zaupanje v moje vodstvo, za požrtvovano v izubezen do našega mesta in za trdno vero v srečno bodočnost naše ljubljene Ljubljane, ki smo ji s svojim delom skušali utrditi temelje za zdrav napred.

Poročilo finančnega odbora

Zupan govor so člani mestnega sveta sprejeli z navdušenim odobravanjem. Župan je nato naznani, da je bil zapisnik zadnje seje odobren, nakar je sledilo poročilo finančnega odbora, ki ga je podal dr. Ažman. Predvsem je obrazložil računski zaključek mestne občine ljubljanske za leto 1940/41. Na kratko je navedel glavne postavke iz proračuna.

Računski zaključek za leto 1940/41 je bil odobren, nakar je dr. Ažman poročil o načrtih točkah poročila finančnega odbora. Mestna občina je prodala italijanski radiofonski družbi EIAR mestno zemljišče v izmeri okrog 13.000 kvadratnih metrov na ta način, da je prepustila posestnici Suhadolčevi svoje zemljišče na Barju, medtem ko je zemljišče posestnike Suhadolčeve pravice vse prekoračevali.

Zaključek je ustavnovljen v mestni prigripe obnovitveni fond. Mestna občina je zaključila najemno pogodbo s Hildo Drončekovo za prostore anagrafnega urada na Mestnem trgu št. 23 za mesec najemnino 800 lir. Odobren je bil predlog za zvišanje vdovskih podpor mestne delavske zavarovalnice in se podpira zvišanje ob 25 odstotkov na 50 odstotkov možne rente. Odobren je bil predlog glede izrednega prispevka rentnikom mestne delavske zavarovalnice z enkratnim prispevkom po 300 lir. Prošnji bolniške blagajne nameščencev mestne občine za zvišanje prispevka mestne občine je bilo ugodeno in se bodo povisili izplačali po določeni tabeli. Za adaptacijo prostorov anagrafnega urada je bil odobren kredit 40.000 lir. Odobren je bil naknadni kredit za likvidacijo računov večje porabe vede v mestnih hišah v znesku 3000 lir ter naknadni kredit za mestni avtomobile v znesku 4000 lir.

Glede številnih ugovorov proti predpisu kanaške pristojbine je mestni svet načelo sklenil, da se pristojbina ne bo predpisovala tistim, ki mestnih kanalov ne morejo uporabljati. Odobreni so bili nekateri predlogi za črtanje ali odpis dolga mestni občini zaradi neizterljivosti.

Poročila drugih odborov

Za trošinski odbor je poročil tudi dr. Ažman. Dva ugovora zoper plačilni nalog sta bila zavrnjena. Isto poročevalce je poročal za gradbeni odbor glede parcelacije zemljišča dr. Oblaka pod Rožnikom. Po dolgih pogajanjih je bil dosegren sporazum in dr. Oblaka dovoljena parcelacija zemljišča, odnosno sprememba parcelacije, da bo smel namesto ene vile zgraditi štiri vile,

in sicer dve nad potjo k Čadu, dve pa pod nj.

Za odbor za upravo mestne imovine je poročil mestni svetnik Andrejka glede odporov stavovanj strankam v mestnih hišah, ki imajo svoje hiše. Odobren je bil predlog, da je možno odpovedati strankam v mestnih hišah, če imajo lastno hišo in se iz kaščnik kolik razlogov ne izselijo v svoje.

Za upravnim odborom mestne pinarne je poročil mestni svetnik Karel Kavka. Predlagal je odobritev novega pravilnika za oddajo plina iz mestne pinarne. Nov pravilnik je bil potreben zaradi mnogih nevsečnosti, ki so nastale zaradi nepopolnega starega pravilnika. Spremembe predlogi k pravilniku je iznesel prof. Hrovat, in je bilo sklenjeno da se novi pravilnik izpolni po predlogih prof. Hrovata in s sodelovanjem ravnatelja mestne pinarne inž. Bartla.

Avgust Novak je podal poročilo personalno-pravnega odbora. Odločeni sta bili prvi dve točki poročila glede ostavki članov mestnega sveta in izvolitve v razne odbore, ker se ni rešeno vprašanje o kompetenosti mestnega sveta glede reševanja ostavki. V bolniško podporno zadružno nameščencev mestne občine je bilo izvoljenih pet članov mestnega sveta. V preskrbovalni odboru sta bila izvoljena mestna svetnika iz vrst trgovcev s kuricami Dominik Čebin in namestnik Anton Bartol. Sprejet je bil pravilnik o organizaciji in zaposlitvi delavcev pri javnih delih na račun zimske akcije. Mestni svet je tudi odobril preustrojitev začetnega obdobja mestne občine, katerega del je prevezel gasilski urad, tehnični del pa tehnični oddelek mestne občine.

Tajna seja

Ob 19. uri je bila javna seja zaključena in sledila je tajna seja.

Lepo vreme smo dobili

Ljubljana, 28. novembra.

Mesečni pregled minimalne in maksimalne topotile kaže, da smo imeli ta mesec že nekaj dni, ko je živo srebro zlezlo pod ničlo. Vendar pa je prevladovalo občano vreme. Termometer se v tem času ni dvignil zelo visoko; dnevna razlika med minimalno in maksimalno topotilo je bila majhna. Razmeroma najtopilejši dan v tem tednu je bil pretekli ponedeljek. Toda tedaj se je začenjal prekret in med tednom smo vsakojutro zabeležili nižjo minimalno temperaturo. Sonec se je prikazalo že v srednji vremenu v popoldanskih urah in je pa kar pogumno posijoč. Z zasnivijo pa je počasi pritekel mrz, ki se je precej stopnjeval zlasti v zadnjih noči. Davi je zapisnik že zagrljen z občino. V termometri je kazal zjutraj -20 °C. v sredini mesta, a zunaj na odprttem polju je bilo nedvomno še bolj mrizo.

Burja nam je prinesla lepo vreme, ki so ga zlasti težko prizakovali kmetovsčini, ker je bila velika nevarnost, da bi ostali letos sploh brez strelje in da bi morali pustiti na polju zadnje pridelke. Zgodinj sneg je bil pokrival repko korenje in večinoma tudi še zelje ter koruze. K sreči je pa skopnok, da so kmetje lahko tudi te pridelke pospravili. Zdaj, ko je nastopilo hladno in suho vreme, bodo lahko tudi se nagrabili listja, da ne bo treba živini čez zimo ležati na gojih tleh in da ne ostanejo kmetije brez gnoja. Davi je bilo nebo skoraj jaeno, le nad Dolensko je bilo še zagrljen z občino. Pri tej temperaturi se nam ni treba batiti poslabšanja vremena; krovčemu bi lahko dobili nov sneg, ki pa nikamur ni potreben.

Kinematografska delavnost GILL-a

Ze iz nekaterih časniških poročil se je dalo posneti, da je bila kinematografska delavnost Italijanske Liktorske Mladine v zadnjem času zelo živahnja. Ker GILL še nima lastne aparature, se je sporazuelo z večjimi kinematografi našega mesta glede izvrševanja svojega programa. Na ta način so bili skoraj vsi otroci osnovnih in mesečinskih šol Ljubljane in vsi mladinci, najvišji razredov srednjih šol deležni bla-

godati tega vrogojnega in kulturnega sredstva, ko dopolnjuje delo šole ter mladim ljudem predstavlja živo resničnost sedanega trenutka. Ta delavnost, ki se bo še mnogo bolj razvila v nastajajoči organizaciji, se je začela z dokumentarnimi slikami o delu GILL-a in z aktualnimi kinematografskimi slikami. K filmom tega značaja bodo kasneje prišle žive barvane slike, dalje poročila v slikah o sportu in o kulturi, tako da

— Vstopita, prosim, — sem dejal gospodoma. — Ce dovolita, vaju odpeljem na kolodvor s svojim avtom.

Prvi hip sta podvomila o tem, da-lj bom našel najkrajšo pot na kolodvor in če znam dovolj hitro voziti. Toda hitro sem razpršil njune dvome. Vozil sem naravnost divje, bil sem pripravljen na vse kazni zaradi kršitve cestno policijskih predpisov, saj je šlo za to, da bi storil uslužno poslovni prijatelju.

Nekaj minut pred odhodom vlaka smo prispevali na kolodvor in da bi krovno svojo uslužnost, sem odnesel gospodoma v vlaku njun težki kovčev.

Kar je pripravljen obmolknil in zdeležno se mi je, da pričakuje priznanje iz mojih ust.

— In zakaj po tako strečnem začetku niste ostali prijazni in postrežljivi? — sem ga vprašal karajoče.

— Gospod moj! — je odgovoril mož otroško odkritega in-dobrodrušno na-smejanega pogleda. Vrgel je novčič na mizo in vstal. — Počakajte s svojimi moralnimi nauki, da povem zgodbo do konca. In ko je odhajal, je končal svoje pripovedovanje:

— Ko sem z avtom vrnil, sem moral zvedeti, da sta bila gospoda, ki sem ju bil tako hitro in uslužno odpeljal na kolodvor, mojega očeta in strica na padla, kako resna je bila zadeva z mojim po-boljšanjem.

— Kam sta namenjena, gospoda? — sem vprašal prijazno.

— Na vsak način morava doseči brzvlak, ki odhaja čez petnajst minut.

Tedaj sem spoznal, da je udarila moja ura. Zdaj sem lahko jasno dokazal,

kako resna je bila zadeva z mojim po-boljšanjem.

— Težak bo sem moral biti, preden sem se premagal in sklenil sem postati dru-gačen — prijazen in uslužen. Vedel sem, da posloma s to izvremembo pri meni ne bo šlo, temveč da jo bo treba izsiliti naenkrat, od enega do drugega.

Dobro se ře spomnjam, izpolnil sem bil dva-vindvašeto leto, ko sem stopil neke-

ga lepega jutra iz hiše in se bližal

bo kinematografski program GILLA postal vedno popolnejši in privlačnejši. Živočni štirinajstneviček o delavničnosti GILLA bo takisto dokumentaričen dosenek k razvoju tujih mladinskih organizacij.

Ko ga GILL imel na razpolago 'astne kinematografske dvorane, za kar se že prizadeva, se bodo predvajali tudi dramski in pustolovski filmi.

Ker pa se zaračali razdalje od središča vse osnovne in mešane šole ljubljanske pokrajine niso mogle udeleževati teh prireditve, je Zvezno Poveljstvo odredilo, da filmi krožijo tudi po teh šolah ter je preskrbel, da se uredi premična zvočna aparaturna. Prva izmed teh prireditve je bila v telovadnici osnovne šole na Vodovodni cesti, kjer je bilo preteklo dnevi pet zaporednih predstav za VI. osnovno mešano šolo, za dve

V nedeljo celodnevni nogometni spored Slovenska nogometna zveza je napovedala zanimive tekme v korist svoje blagajne

Ljubljana, 28. novembra.
Na seji upravnega odbora Slovenske nogometne zveze preteklo sredo je bilo med drugim sklenjeno, prirediti v nedeljo 30. t. m. večji spored nogometnih tekem v korist zveznine blagajne. Po odpovedi načrtnosti se bo tako našim najmočnejšim moštvm ponudila priložnost vsač vitezko, bodo občutno kaznovani in odstranjeni ne samo z igriščem, temveč iz športa vseč.

Pozornost bo posvečena tudi vedenju gledalcev. Vsak gledalec, ki bo izrazil s svojim vedenjem nerede in podigal strasti, bo po najkrajši poti odveden na igrišče, predan policiji in strogo kaznovan. Pri tem ne gre samo za tvorne napade, temveč tudi za žalitve igralcev, sodnika in drugih športnih delavcev. Trpelci ne bodo niti vzklikov, kakor »Udar ga«. »Maščuj se«. Kdor se vede kakor nevzgodjen poučnik, ne spada na igrišče.

Sodniki so dolžni najboljčne preprečiti vsak poskus neredov na igriščih. Njihovim odločbam, tudi če so krivčni o čemer ve razpravlja drugie, se morajo igralci brez ugovora takoj pokoriti. Ko sodnik pokliče igralca na odgovor, ga mora ta poslušati v pozoru in mirno. Kdor ne bi ravnal tako bo takoj izključen in se kasneje kaznovan.

To so v glavnem sklepi sestanka Stremljenje, ki mu je bilo povod, je vsekakor utemeljeno. Vendar bo sele pravka pokazala, ali je res mogoče na tak način uspešno dosegči začlenjeni smotri. Mnenja smo da vse kazni ne bodo mnogo in trajno pomagale — to je pokazala že preteklost — če smo se vedenje, disciplino in red ne izhaja iz živega prepričanja sodelujočih, o vrednosti in pomenu njih vega poslanstva. Vzrok propadanja je pomanjkanje športne vere in zavesti v sodelujočih, obenem pa porast materialnih vplivov.

V nekaj vrstah

V Hamburgu je v nedeljo gostovala nogometna enačstvo Južne Svedske proti zastopstvu nemške Severne marke. Svedi so podigli s tem razliko 2:3. Poročila pričajo, da sta obe moštvi zaigrali izvrstno nogomet! Polozaji so se neglo menjali in je potek nudil gledalcem obilo užitka. Igralo se je ostro, vendar v dovoljenih mejah.

Iz prvenstva hrvatske lige sta doslej značila rezultata dveh tekem. Concordia je v Zagrebu porazila zemunski nemški klub Viktorio 11:0. v Osijeku pa je tamošnji Hajduk premagal zagrebškega Haška 2:1. Gradjanški bi bil moral v nedeljo nastopiti proti Zrinskiemu v Mostaru. Tekma pa je bila odpovedana.

Svecari so pripravili od 12. do 15. februarja mednarodno tekmovanje v posebnem petroboju. Prireditev bo v Gstaadu in so Svecari povabili k sodelovanju tudi zastopniki Italije, Svedske, Nemčije in drugih držav. Tekmovači bodo tekmovali v jahnu, mečevanju, plavanju in smučanju.

Poročnik madžarskega letalstva je postavil nov madžarski rekord v jadralnem letu. Ostal je v zraku 29 ur in 37 minut.

Nedeljske tekme v nogometnem prvenstvu Svecarske so dale naslednje rezultate: Chaux de Fonds: Nordstern 2:2, St. Gallen: Grasshoppers 2:1, Grenchen: Luzern 1:0. Canton: Lausanne 2:1, Lugano: Bena 6:1, Young Boys: Servette 1:1, Young Fellows: Curch 1:1.

Od 20. januarja do 1. februarja bodo v Beljaku mednarodne smučarske prireditve. Smučarski teden v Planici pa je dočesen na teden od 2. do 8. marca. Spust s Triglava bo 26. aprila.

DNEVNE VESTI

Zavarovanje v Srbiji. Srbski ministrski svet je ustvaril zakonsko možnost, da se lahko prenesejo portfelji ene zavarovalnice na drugo v mejah državnega ozemlja. Prenos je pa vezan na dovoljenje gospodarskega ministra. Pravice in obveznosti, izvirajoče iz zavarovalnih pogodb, preidejo na novo podjetje. Zavarovanci morajo biti o prenosu obveščeni v dveh mesecih.

Zapora premoženja na Hrvatskem odpravljena. Hrvatska vlada je izdala naredbo, po kateri se ukinejo vse zapore premoženja, izdane na temelju zakona z dne 14. septembra 1929 po veleizdaji povzročene škode, kakov tudi zapora premoženja takih dejanih obdolženih oseb. Vse vknjizbe takih zapor se morajo izbrisati.

Razlaščitev gozdov na Hrvatskem. S posebnim zakonom je bilo na Hrvatskem odrejeno ukinjenje dosedanjih imovinskih občin v bivših hrvatskih obmежnih krajih. Vse premoženje teh zadružnih pravnih oseb obstoječe večinoma iz gozdov od Srema do Dalmacije, je bilo prisojeno državi, s tem prizadeti zasebniaki pa dobe primerno odškodnino.

Omejitve proizvodnje piva v Srbiji. Znana pivovarna Baljoni v Beogradu je že davno morala zaradi pomanjkanja premoga ustaviti obratovanje. Zdaj ji je sledila še druga znana pivovarna Vajefert. Ta pivovarna ima sicer v Kostolcu lasten premogovnik, toda premog iz njega se uporablja zdaj za beograjsko elektrarno. V Srbiji obratuje zdaj samo ena pivovarna in sicer v Jagodini, toda njen obratovanje je globoko pod kapacetom. Ima sicer dovolj premoga, toda premalo surovin za izdelovanje piva. Primanjkuje jí posebno ječmena. Zato je moralna omemti dobovo piva Beogradu na en wagon tedensko. To je edino pivo, ki ga dobivajo zdaj Beograjanči.

Hrvatski zdravnik v Berlinu. Hrvatsko ministrstvo narodnega zdravja je poslalo tri vodilne zdravnike na protituberkulozni kongres, kui se pričel v Berlinu v pondeljek.

Rudarska šola v Zenici. V nedeljo je bila v Zenici otvorena nova rudarska šola.

Podražitev mlečnih proizvodov v Zagrebu. V Zagrebu so se podrazili mlečni proizvodi, ki bodo s 1. decembrom racionirani. Vsak prebivablec bo dobival mesečno 10 do 15 dkg mleka.

Ustaški pokret je pokret naroda. V svojem govoru novim ustaškim funkcionarjem v Zagrebu je poglavnik dr. Ante Pavelić ponudil, da je hrvatski ustaški pokret pokret naroda, ne pa politična stranka v smislu prečasnih političnih strank. Med drugim je nečlanik tudi udaril, da mora uneti zadnjina misel, ki ni ustaška in da vodstvo hrvatskega naroda

nikoli ne bo gledalo na število pripadnikov ustaškega pokreta, pač pa le na značaj, ki bodo o vsaki priložnosti znali izpolnit svojo sveto dolžnost do domovine.

Novi člani uprave hrvatskega vsebinskega.

Poglavnik dr. Ante Pavelić je imenoval novo upravo hrvatskega vsebinskega v Zagrebu, in sicer za šolsko leto 1941-42 in 1942-43. V novi upravi hrvatskega vsebinskega učilišča so rektor dr. Stjepan Ivšić, dekan teološke fakultete dr. Djuro Gračanin, dekan filozofske fakultete dr. Stjepan Škerl dekan pravne fakultete dr. Mihajlo Lanošić, dekan medicinske fakultete dr. Božidar Spišić, dekan agronomskih fakultete dr. Pavle Kvačan, dekan tehničke fakultete dr. Franjo Bošnjaković in dekan veterinarske fakultete dr. Lovro Bošnjić. Poglavnik je tudi imenoval prodekanje na fakultetah, kjer doslej še niso bili imenovani. Za prodekanja pravne fakultete je imenoval dr. Anta Dabovića, za prodekanja medicinske fakultete dr. Anta Šergera, za prodekanja tehničke fakultete pa dr. Pavle Poletti-Kopešića.

Koncert hrvatskih zborov na bratislavskem radiju. Drevi ob 20.30 bo radijska oddajna postaja v Bratislavu oddajala koncert hrvatskih pevskih zborov in pesmi na ploščah hrvatskega pevskega društva »Zvonimir. Med drugimi bo pel tudi znani hrvatski solist Marko Djurane.

Natečaj za gledališko delo iz delavskega življenja. Da bi hrvatskim delavskim gledališkim družinam priskrbeli primerne igrokoaze, bo Delavska zbornica v Zagrebu v najkrajšem času razpisala natečaj za igro iz življenja hrvatskega delavstva. Prva nagrada bo znašala 8000, druga 5000, tretja 3000, četrta 2000 in peta 1000 kun. O podrobnejših natečajih hrvatski listi še ne poročajo.

Zivahan tramvajski promet v Zagrebu. Tramvajski promet v Zagrebu je zadnje čas zelo zivahan. V zvezi s tem poročajo zgreški listi, da namerava mestna občina zgraditi več novih tramvajskih prog. Poleg tega bo uveden v nekaterih okrajih mesta troleibusni promet.

Razstava vroorcev za Starčevićev spomenik. V nemškem paviljonu na Zagrebškem zboru so te dni odprtli razstavo mločev za spomenik četu hrvatske domovine dr. A. Starčeviću. Modela za spomenik v gibsu je izdelalo 6 znanih kiparjev, in sicer Augustinčič, Radač, Ivanović, Penič, Kršinič in Kerdič. Akcijo za

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16, 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA TELEFON 22-41
Izredno globok film o življenju in dramatični ljubezni slavnega pianista

Decembarska noč
Radi koncerta danes predstava samo ob 16.11

KINO SLOGA TELEFON 27-30
Danes nepreklicno zadnjikrat izvrstna filmska komedija

Jurič, pogum!
V glavni vlogi George Formby

KINO UNION TELEFON 22-21
abavben film iz brezkrhnikov dnevnih je

Slabo v vedenju
Koper, Vida, Vera, Bergman, Vitorin de Sica

nistro Zoro Zarnikovo. Violinski koncert virtuoza Karla Rupla bo v torek, dne 2. decembra ob 7. uri zvečer v veliki Unionski dvorani. Vstopnice v Knjigarni Glasbene Matice.

—lj Opazljamo na nocojanj koncert slovite italijanske sopranistke Marie Florence Ciampelli, ki bo ob 7. uri zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Prvi del koncerta obsegava vrsto italijanskih pesmi in sicer: Monteverdi: Tožba Ariane; Rossini: Beneska regata; Pizzetti: Bile so tri sestre, Respighi: Ce bi se vrnili; Davico: Iz toskanskih pesmi: O luna in Voda iz Rima; Mortari: Pastrice. Drugi del koncerta sporeda prinaša tri znamenite arje, in sicer iz Verdijevega Otella; Boitovega Metastofela in Puccinijeve Toske. Umetnico spremljala na klavirju gospodinja Cesareina Buonera. Sopranistka Maria Florence Ciampelli je umetnica velikega slavesa, ki ima izredno lep občen sopran ter je sijajna interpretka italijanske pesmi in arje iz največjih italijanskih oper. Koncert se bo začel ob 7. uri zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Predpredava vstopnic v Knjigarni Glasbene Matice.

—lj Kakor spomladi. Ljudje pogoste prisajajo v uredništvo pomladno cvetje, ki se je razvelo jeseni — kot izredno posebnost. Pomladno cvetje jeseni je navadno redka izjemna. Ob tej priliki pa bi lahko govorili: skoraj o pravilu, ne o izjemni. V Rožni dolini na vrhu ogalne hiše Cesta XV. in X. se razveta že dočago celo družina trobentov, kakor da je že marec. Vse rastline so povsem razvite z velikimi listi in sopi cvetov. Trobentice so se razvile, pokriti rahlo z listjem sadnega drevo. Rasto ob hrushkah, kamor so lete nitи ne postje. Sicer pa zdaj n. bilo že skoraj mesec dni sonca.

—lj Ribji trg. Danes je bilo naprodaj nekaj morskih rib; trg ni mogel biti dojet, ker je zadnje dni oviral ribolov na morju burja. Prodajali so sardelice po 16 L kgr. morski list po 40 — 42, nobotnice po 30 v svežo polenovko po 26 L. Recnih rib ni bilo.

—lj Končno solnce! Več tednov nismo videli solnca: Ljubljana je bila dan za dnevni v megli ali pod težkimi južnimi oblaki. Zadnji dни je burja vedno bolj redčila obake in včeraj popoldne se je pokazalo solnce.

Ponoči se je povsem zjasnilo in davni je bilo jasno in brez megle. Začelo je zopet zmrzavati. Preden je pa vzšlo solnce, je legla megla na mesto. Vendar pa pričakujemo solnce vsaj popoldne.

—lj Končno solnce! Več tednov nismo videli solnca: Ljubljana je bila dan za dnevni v megli ali pod težkimi južnimi oblaki. Zadnji dни je burja vedno bolj redčila obake in včeraj popoldne se je pokazalo solnce.

—lj Ribji trg. Danes je bilo naprodaj nekaj morskih rib; trg ni mogel biti dojet, ker je zadnje dni oviral ribolov na morju burja. Prodajali so sardelice po 43.8 milijonov din. Od tega je Prašedion: 2376 milijon din. Navzlic je bilo do velikih težkočam, je bilo mogogče znižati te obveznosti na 784 milijon, obenem je pa plačal zavod okrog 500 milijonov na obrestih. 23. novembra 1934. so znašali po bivši jugoslovenski Narodni banki. Državni hipotekarni banki in Poštni hranilnici dovoljeni krediti skupaj 431.8 milijonov din. Od tega je Prašedion odpialčala do zloma bivše Jugoslavije 201.7 milijonov din. Poleg tega je ovirala poslovjanje zavoda cela vrsta dolob. Finančni minister je ob koncu svoje izjave naglasil, da je odklop državnega vodstva o hranilnih vlogah rešil eno najvažnejših vprašanj hrvatskega denarstva.

30. junija 1931 so znašale terjatve pri Prašedion: 2376 milijon din. Navzlic je bilo do velikih težkočam, je bilo mogogče znižati te obveznosti na 784 milijon, obenem je pa plačal zavod okrog 500 milijonov na obrestih. 23. novembra 1934. so znašali po bivši jugoslovenski Narodni banki. Državni hipotekarni banki in Poštni hranilnici dovoljeni krediti skupaj 431.8 milijonov din. Od tega je Prašedion odpialčala do zloma bivše Jugoslavije 201.7 milijonov din. Poleg tega je ovirala poslovjanje zavoda cela vrsta dolob. Finančni minister je ob koncu svoje izjave naglasil, da je odklop državnega vodstva o hranilnih vlogah rešil eno najvažnejših vprašanj hrvatskega denarstva.

30. junija 1931 so znašale terjatve pri Prašedion: 2376 milijon din. Navzlic je bilo do velikih težkočam, je bilo mogogče znižati te obveznosti na 784 milijon, obenem je pa plačal zavod okrog 500 milijonov na obrestih. 23. novembra 1934. so znašali po bivši jugoslovenski Narodni banki. Državni hipotekarni banki in Poštni hranilnici dovoljeni krediti skupaj 431.8 milijonov din. Od tega je Prašedion odpialčala do zloma bivše Jugoslavije 201.7 milijonov din. Poleg tega je ovirala poslovjanje zavoda cela vrsta dolob. Finančni minister je ob koncu svoje izjave naglasil, da je odklop državnega vodstva o hranilnih vlogah rešil eno najvažnejših vprašanj hrvatskega denarstva.

Prvič v Evropi je bila nedavno tveganja v bolnici v mestu Aarhus na Danskem operacija, ki jo smatrajo celo izkušen kirurgi za edinstveno in posebno nevarno.

Nekega moča je mučila kronična naduha in ob najmanjšem fizičnem naporu ga je dušilo tako, da je bil neprestano v nevarnosti,

da se bo kar na lepem zadušil. Če je

sej po stopnicah, je dihal tako težko, da je moral nekaj časa počivati, ker bi se bil sicer zadušil. Hodil je od zdravnika do zdravnika, toda pomoli ni našel nikjer.

Slednji je pa le naletel na pravega.

Dr. Buss v Aarhusu je ugotovil, da ima moč ibio v krvnem obtoku in da izvira njegova bolezen od tod. Odločil se je za operacijo, ki se je v polni meri posrečila.

Operiral je bolnika na srču in žlah ter mu spravil v red krvni obtok. Kronična naduha je po operaciji izginila in moč se počuti zdaj dobro.

Dr. Buss v Aarhusu je ugotovil, da ima moč ibio v krvnem obtoku in da izvira njegova bolezen od tod. Odločil se je za operacijo, ki se je v polni meri posrečila.

Operiral je bolnika na srču in žlah ter mu spravil v red krvni obtok. Kronična naduha je po operaciji izginila in moč se počuti zdaj dobro.

Prvič v Evropi je bila nedav

Kaj ljudje najraje čitajo

Najbolj cenjeni pisatelji med odjemalci naših javnih knjižnic

Ljubljana, 27. novembra.

Ceprav so vse čitatelji v splošnem ena sama velika družina, vendar se zelo razlikujejo. Duševna hrana je zelo različna in različni so čitatelji. Povej mi, kaj čitaš in povem ti, kaj si! Nedvomno je najbolj zanesljivo mero slovca, njegovega duševnega obzora, nagnjeni in, skratka značaja, njegova duševna hrana, predvsem čitavo. Ne boste našli človeka, ki bi čital vse z enakim navdušenjem ter zadoščenjem — dobrino v slabe romane, knjige, ki nam dokažejo najgloblje prepade človeške duševnosti in najfinči odtenke čustev, ki nas vodijo najblže življenskim skrivnostim in knjige, ki ne razodevajo ne duha in ne srca. V glavnem delimo knjige v slahko in težje čitavo. Med lahko čitavo prištevamo pustolovske in kriminalne romanice, ceprav so med njimi vsebasil nekateri tako težki, da obleže čitatelju vse življene na duši. Enotne duševne hrane, senolicičce, še ne poznamo; ni mogče zahtevati naj pisatelji pišejo same globokoumne romanice visoke vrednosti. V nekem pogledu je potreben tudi lahko čitavo; potreben je »črni« in »beli« kruh, karor so pred leti pri nas označili razliko med pripovednimi deli, med povestmi, namenjenimi preprostim čitateljem in knjigami, ki jih čita razumnuštvo.

Premalo lahkega čitava

Na našem knjižnem trgu ni bilo nikdar preveč tako zvanega lahkega čitava, in počasno smo se lahko, da se »šundi« ni mogel nikdar preveč razpasti. V deželi, kjer je izhajalo izredno mnogo knjig, da so nas v tem pogledu pristevali med najbolj kulturne narode, čitatelji tudi nimajo slabega okusa. Kdor je vzljubil knjige, je našel lahko dovolj dobrega čitava. Ko se je našli na te vrste kruh, pa ni pogrešal kriminalnih romanov. Menda je pred leti izšel še prvi izvirni slovenski kriminalni roman. Prevodov kriminalnih in pustolovskih romanov jih čita prav tako z užitkom. Sploh malo. Zato se ne smete čuditi, da v javnih knjižnicah primanjkuje najbolj tega blaga. Mladina najraje čita pustolovske romanice, ko dorača tudi še duševno. Najbolj se jih mikavne nezname dolje in v vsem ognjem potuje v duhu z junaki pustolovskih romanov nasproti nenavadnim doživljajem. Čim težje se človek poglobi v doživljaje v samem sebi, v globine duševnosti, čim bolj je prazen — tem bolj pogreša v knjigi zunanjih doživljajev, »napetega dejanja«.

Vprašali smo v Šentjakobski javni knjižnici, kaj ljudje najraje čitajo. V slovenskem oddelku so potozili, da je mnogo premašlo slovenskih prevodov pustolovskih romanov, ki jih zahteva mladina in ki jih že čitati preprosti čitatelji, v želji za razvedrilo. Ne le med mladino, temveč tudi med odraslimi je mnogo čitateljev, ki iščejo v knjigah predvsem živčno hranilo in ne v pravem pomenu besede duševno. Sicer pa tudi ni takto ostro začrtaeno meje med lahkim in težjim čitavom. Prehodi so, tako so npr. nekateri zgodovinski roman napol pustolovsk in čitatelj pustolovskih romanov čita prav tako z užitkom. Sploh pa večina čitateljev začne z lahkim čitavom in je edanje bolj izbirčna; ali lahko pripovedamo otroku, naj začne najprej čitati Dostoevskega? Knjigi moraš dorasti in če ljubezen do knjige rase s teboj, je res dovolj globoka ter preizkušena. Zato ni resreča, kakor se morda zdi na prvi pogled, če mladina »pozira« pustolovske romanice. Vedeti je pa treba, da se tudi lahko čitavo deli v dobro in slabo. Tako je n. pr. Doyle, ki ga naša mladina zelo ceni, napisal dobro kriminalne romanice, ki menda niso še nikogar pokvarili. Tega pa seveda ne moremo reči o mnogih drugih kriminalnih romanih. K. May je napisal mnogo premašlo, kakor se zdi še vedno številnim mladim čitateljem. Kakor je čital prejšnja generacija s posebno slastjo M. Ivey romanice, takoj jih čita sedanja. Za! Dela J. Werna so tudi še vedno med najbolj čitanimi. Mladina vedno še rada posega po Dumasovem »Grofu Monte Christu«, po Leibnizovi delih, pa tudi po Sienkiewiczovih zgodovinskih romanih.

Zelo priljubljena novejša slovenska dela

V priznanje je treba šteti našim čitateljem, da zelo člajajo dela mlajših, živečih pisateljev. To je neke vrste plebescit: za dobro knjigo ali za kakršno koli. In čitatelji so se odločili za najboljša novejša dela. Tako je dosegel med pisatelji poseben uspeh Miško Kranjc. Zelo priljubljena so tudi Ingolčeva dela in vseh mlajših slovenskih pisateljev, ki so se zadnjih leta uveljavljajo v naših revijah in ki so njih dela zlagale številne naše založbe. Zelo čitajo tudi Kresalovi knjigi, »Studenta Štefana« in »Večjega španskega bezga«, ceprav ne spadata med lahko čitavo. Cenjena so dela Bevka, Kozaka, Fregija in starejših

pisateljev. To je neke vrste plebescit: za čica, Tavčarja, Cankarja, Govekarja, Milčinskega. Med deli pisateljev čitajo skoraj najbolj vsa dela Ilke Vaščetove, a zelo je priljubljena tudi Zofka Kvedrova.

Prevođi, z največjim uspehom

Med novejšimi prevođi ima poseben uspeh knjiga angleške pisateljice Mitchell »V vrtincu«. Sicer pa zbuli vsak nov preved vojnik pozornost. Zelo radi ljudje še vedno čitajo dela Jacka Londona. Priljubljen je Hamsun, kakor vsi skandinavski pisatelji. Kakor prejšnja desetletja še vedno mnogi radi čitajo Haagardove zgodovinske romane. Zola in Balzac nista nič izgubila na svoji priljubljenosti. Vedno enako so čislani Reynoldovi »Kmetje«. Prav tako kakor prejšnje generacije čitajo ljudje tudi zdaj z veliko ljubezni dela velikih russkih pisateljev, kakor »Vojno in mir« Tolstoje, »Vstajanje«, »Ano Karinon«, »Bese« (Dostoevski), »Zločin in kaznen«, »Idiota«, »Očete in sinovec« (Turgenev). Med prevođi iz angleščine gredo med čitatelje Galsworthijeva dela. Čitatelji radi posegajo tudi po prevođih starejših del, ki bi se morda komu zdeli že »zastareli«, n. pr. »Němcove »Babice«. Med prevođi iz francosčine je razen Balzaca in Zolaja zelo priljubljen tudi Maupassant, a radi čitajo tudi V. Hugojevega »Notredamskega zveznarja«.

Kaj čitajo v nemščini

Oddelek nemških knjig je zelo bogat in ima številne stalne odjemalce. Zanimivo je, da čitajo skoraj največ prevođe, čeprav so precej priljubljeni tudi starih nemški pisatelji. Med novejšimi nemških pisateljev ima pri nas precej čitateljev H. Fallada. Med starejšimi pisatelji bi pa nikar ne smeli še vedno prezreti Ganghoferja... Najbolj priljubljena so imena naslednjih pisateljev: Ammors-Küller, L. Eromfield, W. Deeping, A. Cronin, Sr. Körmentl, K. Holland S. Undset, Brandt, Fr. Werfel, S. Zweig, E. Wallace, B. Traven, Z. Grey, M. Pravdin, Clare Sheridan, Zilahy, Zischka, Čapek Maurois, Rawlings, Somerset-Mau-

gham, Gina Kaus, Pearl S. Buck, Munthe Axel, E. Ph. Oppenheim, Roda Roda, H. G. Wels, Bumin, Jack London, R. C. Muschler, Dumas, Aleksandra Rahmaninova, D. Vare itd. Torej pisateljev raznih narodov in kvalitet, zastopnikov različnih dob in nazorov. V nemščini je preveden izredno mnogo del neštih več ali manj znanih pisateljev vsega sveta in ker je znanje nemščine precej razširjeno, služijo nemški prevođi najbolj pogosto kot posrednik med literaturami manj znanih jezikov in našimi čitatelji.

Veliko zanimanje za italijansko knjigo

Italijanski oddelek se je letos lepo izpopolnil in se še stalno izpopolnjuje. Zanimanje za italijansko knjigo raste — lahko bi rekli: od dne do dne bolj, ker se pač vedno bolj tudi širi znanje italijansčine. Ljudje pa ne čitajo le italijanskih leposlovnih del. Zelo posegajo po vseh Mussolinijevih spisih in knjigah, ki govorijo o Duceju. Med čitatelje pa gredo zelo druga potičitna dela znanih piscev kakor Badogelle, Botta in drugih. Vedno bolj so znana dela številnih italijanskih pisateljev, ki so bili sicer pri nas cenjeni že prej, a njihova dela niso bila tako lahko dosegljiva. Tako ima mnogo čitateljev zlasti Pirandello, Rado, Čtajo Panzinia, seznamajo se z deli D'Annunzia, pesnice Ade Negri, V. Brochija, L. D'Ambre, Deleide, Bonelli, Fr. Chiese, A. Fogazzara, Ojetija, Sabatinija, Baccellija, Cecchija, Verganija, Nicodemi, Jandola, Tombarija in še številnih drugih, več ali manj znanih književnikov. Nekateri tudi posegajo po prevođih v italijansčini. Italijanska prevodna književnost je zelo bogata ter v nji najdeš tudi nekaj, ki jih ni v nemščini.

Tako naša največja javna knjižnica raddaroma deli duševno hranilo množicam čitateljev, ki se zgrinjajo dan za danem v nji, založena bogato za vse, preproste in izbirčne; ni pa založena že le leposlovem, temveč dobro tudi z znanstvenimi deli raznih strok, zato ima številne odjemalce, prav tako med dijaki in strokovnjaki.

Leonardo da Vinci kot anatom

V njegovih časih so kazovali seciranje s smrto na grmadi

Firenca je globoko spala. V temni noči se nobeno bitje ni drznilo na ulico. Vojska je bila in proglašeno je bilo obsedno stanje. Moro di Sforza, vladar Milana, je oblastel mesto, ki so na njegovih ulicah ležala nepokopana trupla. Na vsakem oglju je stal oborožen vojak in kdor bi se pojaval na ulici, bi takoj postal otrok smrti.

Dve senci sta se pomaknili mimo oglja.

Videti je bilo, da je vojak zasišal šum,

ker pripravil je orožje: »Stoj! Kdo je?«

Oba nočna izprehalca sta zadržala dih,

temna zavesa oblaček, ki se je prav tedaj zgrnila čez nebo, pa ju je skrila v najglobljo temo. Vojak je orožje spet spustil,

senci pa sta izginili. Hiteli sta naprej. S čela jima je kapjal zrak, toda niti za trenutek se nista ustavili. Bili sta že izven mestne meje, ob Arnu, kjer je bila nepremenita tema dober stric raznimi tatovom in razbojniki.

Na obali Arna sta se senci ustavili. Težkega tovora nista mogli nositi še dalje. Najprej sta se ozrili, ali ju kdo ne sledi, potem pa se je eden izmel obeh mož tiko oglašil: »Vzemi ga na ramena, jaz pa ti bom svetil.«

Drugi moži, visoke postave, je dvignil težko vrečo, tovaris pa je pod plastično zapesti tretja dama. Pojavile so se iskrene in priznajo dan za danem v nji, založena bogato za vse, preproste in izbirčne; ni pa založena že le leposlovem, temveč dobro tudi z znanstvenimi deli raznih strok, zato ima številne odjemalce, prav tako med dijaki in strokovnjaki.

Zakleni vrata in vrzi čeznje ogrinjalo, da bi naju ne izdala svetloba,« je ukazal prvi, drugi pa ga je nemo poslušal.

S trupla sta najprej slekla oblike, potem pa sta prizgala še drugo lojenico. Ena postavila v glavi trupla, drugo pa k njegovim nogam, nato pa sta začela secerati mrtvo telo. To strašno delo je trajalo več ur. Ves prostor je dšal po krv. Moški visoke postave je naposled obrisal svoje kravne roke, prinesel ogrinjalo in ga razprostrel poleg trupla. Drugi je vzel v roke svinčnik in v poltemi začel nekaj — risati.

Ta ni bil nihče drug kakor genialni Leonardo da Vinci.

Ključoval je stoterim nevarnostim, kraljevnočinom trupla padil bojevnikov in obesnih zločincev, pa jih s svojim zvestim učencem Giovannijem Antoniom Boltraffiom prinašal v klet, ki si jo je bil sam zgradil izven Firence. V tistem času so vsakogar, ki bi se bil drznil ukvarjati se z raztelesovanjem, sezgljal na grmadi. S krvavimi rokami in s krvjo zamazanimi svinčniki je risal Leonardo da Vinci prvi in najpopolnejši zdravniški anatomski priročnik, temelj pozneje zdravniške vede. Mojster je nekoč dobil truplo neke kras-

tice, ki ni bila v svojem spolnem življenju preveč tankovestna, pa je nila zaradi tega obojena na smrt. Le temu golemu naključju se mora cloveštvu zahvaliti za nastanek ene najlepših slik na svetu — »Mostra Lise«. Pri mežikajoči svetlobi nočne svetilke je Leonardo preselil ure pred krasnim truplom in občudoval lepi obraz, ki mu niti smrt ni mogla skvariti lepote. Leonardo je izumil tudi nekaj nov način balzamiranja, samo da je telo lepe grešnice čim dalj časa ohranil pred razpadanjem in si jo tako ohranil, da jo je mogel občudovali in risati prelepe potete njene obrazu.

Ko je bil mojster s svojim proučevanjem gotov in ko si je vso lepo pokojno lepotico vsadal v srce, je poslal svojega prijatelja Angelu de Taviglia k Francescu di Giocando s prošnjo, da bi mu dovolil slikati njegovo ženo Lisa di Antonio, ki so je tedaj smatrali za najlepšo ženo v Firenzi. Starci in bogati trgovci se je uprl. Seveda — saj mu je bilo že 72 let, njegovi tretji ženi Lisa pa komaj 26 let. Leonardo da Vinci je štel v tisti dan, 49 let in je bil na vrhuncu svoje lepote in možnosti. Ko se je naposled tudi vladar Milana zavezal za Leonardom, se starci Giacondo ni mogel več upravljati...

Sam Leonardo je bil vse svoje življenje nesrečen, ker ni nikoli poznal svoje matere. Čim slavniji je postal v čim več papežev v kraljevju si je poizkušalo pridobiti njegovo naklonjenost, tem močnejša je bila v njem želja, da bi vsaj enkrat objel svojo mater. Neštetočat je prosil svojega oceta, ki se je trikrat ozeml, da bi mu bil povedal, kdo je njegova mati in kje je, pozneje je to poizkušal dosegeti tudi z grožnjami, toda starci Ser Pietro ni bil toliko junaka, da bi bil svojemu sinu priznal, da je lepo Katarinu sredi noči zaradi druge ženske iz doma in da zdaj niti sam ne ve, kje je in ali je sploh še živa. Pozneje je Leonardo da Vinci nastkal neko Madonu, ki je zdaj shranjena v Louvre. Slava predstavlja nekateri mater, ki je prestano prete, da se bodo podrele nanjo. Kljub temu nevarnosti s smehom pritiska svoje otroka nase.

Do konca svojega življenja je Leonardo izpopolnil vse svojo sliko in je nikoli ni dal iz rok, čeravno so ga zanjo prosili kraljev in papeži. Ko je Leonardo pozneje, kot slavni dvorni slikar Franca I., ležal v svojem dvoru v Clouxu na smrtni postelji, je nemo poklical k sebi prisotnega kralja, odpri tedaj že več dni zaprite oči, s slatkovno roku pokazal preko postelje Madonino in jih dočakal, da je zlasti prikladen za ljudi, ki so za zdaj zelo občutljivi. Na drugi strani pa bromica (bolezenski znakov, povzročenih po bromu) niso na nobenem človeku opazili, ker novo tinkturom vsakdan presevajo na svoje obrazne.

In z besedo »mati« na ustnicah je umrl eden najslavnejših in najbolj nesrečnih generalov vseh časov — Leonardo da Vinci, ki nikoli ni poznal materinske ljubezni.

Nadomestilo za jodovo tinkturo

V prizadevanju po osamosvojitvi tudi glede zdravil, so iskali v Nemčiji nadomestilo za jod, ki so ga uvažali mnogo iz Chi-le. Sicer se je pa pokazala že prej potreba nadomestiti jod z drugo snovjo, ker jod pogosto draži občutljiv organizem in povzroča razne nepritegne komplikacije, kakor jodove izpuščajo, jodov nahod, jodov basebow in podobno. V Nemčiji je bila že pred leti oblasteno omejena potreba joda in jodovih preparativ. Namesto prvotno 10% jodove tinkture je bila smela rabiti samo 5% in se le po zdravniškem recentu.

Nedavno se je pa pojavila v lekarnah nova tinktura, v kateri ni nobenega joda, pa je vendar prav tako učinkovita kakor jodova.

Nova tinktura je alkoholna raztopina kompleksnih spojin nekaterih kovin z bromom in rhodanidi. Je rjavkaste barve tako da služi zdravnikom pri operacijah prav tako dobro kakor jodova tinktura. Ima pa še to prednost, da madež na peritu in nasprotu z madežem po jodovi tudi lahko odstranimo. Ker v tem preparatu ni joda je zlasti prikladen za ljudi, ki so za zdaj zelo občutljivi. Na drugi strani pa bromica (bolezenski znakov, povzročenih po bromu) niso na nobenem človeku opazili, ker novo tinkturom vsakdan presevajo na svoje obrazne.

Naravnost tinkture je zelo različna, pač pa je zlasti prikladen za ljudi, ki so za zdaj zelo občutljivi. Na drugi strani pa bromica (bolezenski znakov, povzročenih po bromu) niso na nobenem človeku opazili, ker novo tinkturom vsakdan presevajo na svoje obrazne.

Odpiranje trafik. Po uredbi Visokega Komisariata morajo biti ob delavnikih vse trafike odprete od 7. do 20. ure. Ob nedeljni pa bosta odprti dve trafiki, in sicer tako, da bosta od vseh trafik po dve imeli izmenično dežurstvo.

— Vodnikove knjige. Kakor vseko leto